

Algemene informatie

Aanbesteding: Accountantsdiensten
Aanbestedende Dienst: Stichting PCBO Apeldoorn
Referentie: 24.030

Toelichting:

Vraag en antwoord

Ref.nr. **Onderwerp:**
1 Inkoopvoorwaarden PCBO Apeldoorn, artikel 24 en 25

Vraag:

Inkoopvoorwaarden PCBO Apeldoorn, artikel 24 en 25: Deze artikelen zijn geel gearceerd. In de legenda op pagina 1 is duidelijk opgenomen welke artikelen wel en niet van toepassing zijn (groen resp. rood gearceerd). Waar staat de gele arcering voor? Wij kunnen niet zonder meer instemmen met de inhoud van deze artikelen. Kunt u ermee instemmen om deze artikelen 24 en 25 niet van toepassing te verklaren?

Antwoord:

"Artikel 24.1 wordt aangepast naar: "De intellectuele eigendomsrechten op door de opdrachtnemer vervaardigde accountantsproducten komen te allen tijde toe aan opdrachtnemer."

Artikel 25 blijft van toepassing."

Percelen: P1 Accountantsdiensten
Beantwoord op: 11 okt. 2024

Ref.nr. **Onderwerp:**
2 Inkoopvoorwaarden PCBO Apeldoorn, artikel 21.3

Vraag:

In de Inkoopvoorwaarden PCBO Apeldoorn artikel 21.3 is een aansprakelijkheid per gebeurtenis opgenomen die overeenkomt met driemaal tot zesmaal de hoogte van de overeengekomen prijs voor het totaal van de werkzaamheden. Dit is hoger dan in de accountantsbranche gebruikelijk is. In onze branche is het gebruikelijk en noodzakelijk de aansprakelijkheid te beperken, waarbij de maximum aansprakelijkheid in redelijke verhouding staat tot het met de opdracht gemoeide honorarium. Wij wijzen in dit kader op het Model Algemene Voorwaarden van de NBA dat bedoeld is voor de grote accountantskantoren, welk Model voorziet in de gebruikelijke aansprakelijkheidsbeperking van 3 maal het jaarhonorarium bij

controleopdrachten (zie: <https://www.nba.nl/tools-en-ondersteuning/tools-en-modellen/model-algemene-voorwaarden/>).

De beperking van de aansprakelijkheid als opgenomen in artikel 21.3 van de ARVODI sluit hier niet bij aan, als gevolg waarvan de maximale aansprakelijkheid afhankelijk van de opdrachtwaarde, (veel) hoger kan worden dan de aansprakelijkheidsbeperking die in onze branche gebruikelijk is. Met in achtneming van het voorgaande stellen wij om in de overeenkomst onderstaande, marktconforme bepaling op te nemen, kunt u hiermee akkoord gaan?

Antwoord:

Akkoord. De aansprakelijkheid wordt vastgesteld op maximaal 3 maal het jaarhonorarium per gebeurtenis.

Percelen: P1 Accountantsdiensten

Beantwoord op: 11 okt. 2024

Ref.nr.

3

Onderwerp:

Raamovereenkomst, Artikel 3.5

Vraag:

In art. 3.5 is het volgende opgenomen: “Betaling voor de door Opdrachtnemer verrichte controlewerkzaamheden vindt één keer per jaar plaats na afronding van de werkzaamheden.”

Onze controlewerkzaamheden concentreren zich op twee momenten: tijdens de interimcontrole en de eindejaarscontrole. Een belangrijk deel van onze uren worden al in het najaar gemaakt terwijl de afwikkeling van de controlewerkzaamheden pas ruim een half jaar later, aan het eind van het voorjaar, plaatsvindt. Wij zijn daarom van mening dat het acceptabel is om minimaal twee keer per jaar, één keer na afloop van de interimcontrole, en één keer na afronding van de werkzaamheden, aan u te factureren, en dat u de betaling dus tweemaal gedurende het jaar plaatsvindt. Kunt u hiermee instemmen?

Antwoord:

Akkoord.

Percelen: P1 Accountantsdiensten

Beantwoord op: 11 okt. 2024

Ref.nr.

4

Onderwerp:

Raamovereenkomst, Artikel 3.3

Vraag:

In art 3.3 in de raamovereenkomst is opgenomen dat tussentijdse wijzigingen

niet worden doorberekend in de door opdrachtnemer te hanteren prijs. Het kan gebeuren dat onze werkzaamheden toenemen door gewijzigde wet- en regelgeving. Bent u bereid dit artikel aan te passen zodat in het geval van wijzigingen in wet- en regelgeving in overleg kan worden getreden? De raamovereenkomst sluit dan ook aan op hetgeen onderaan pagina 24 van het Aanbestedingsdocument is opgenomen. Wij zijn het eens met hetgeen onderaan pagina 24 van het Aanbestedingsdocument is opgenomen: “Indien als gevolg van wetwijzigingen dan wel enigerlei andere wijzigingen bepaalde werkzaamheden niet meer noodzakelijk zijn, dan wel toegevoegd moeten worden, dan treden Opdrachtgever en Opdrachtnemer met elkaar in overleg om deze wijziging naar redelijkheid en billijkheid door te voeren in het contract.”

Antwoord:

Akkoord. Artikel 3.3 wordt als volgt aangepast: Indien als gevolg van wetwijzigingen dan wel enigerlei andere wijzigingen bepaalde werkzaamheden niet meer noodzakelijk zijn, dan wel toegevoegd moeten worden, dan treden Opdrachtgever en Opdrachtnemer met elkaar in overleg om deze wijziging naar redelijkheid en billijkheid door te voeren in het contract.

Percelen: P1 Accountantsdiensten

Beantwoord op: 11 okt. 2024

Ref.nr.

5

Onderwerp:

Managementletter

Vraag:

Kunt u ons de managementletter en het accountantsverslag over 2023 verstrekken?

Antwoord:

Deze documenten mogen niet worden verstrekt. Ze kunnen op kantoor worden ingezien. Er mogen geen foto's of kopieën van worden gemaakt. PCBO verstrekt bij deze nota van inlichtingen wel een samenvatting van de belangrijkste bevindingen en aanbevelingen.

Percelen: P1 Accountantsdiensten

Beantwoord op: 11 okt. 2024

Ref.nr.

6

Onderwerp:

Aanbestedingsdocument, H 5.2.2, p. 27

Vraag:

U heeft op pagina 27 van het aanbestedingsdocument kerncompetentie 1

beschreven waarover inschrijvers dienen te beschikken.

Bij de kerncompetenties vereist u dat de inschrijver ervaring heeft met de werkzaamheden vergelijkbaar aan onderhavige Opdracht bij een primaire onderwijsinstelling en met een totale opdrachtwaarde van minimaal € 20.000, - op jaarbasis. De opdrachtnemer dient een referentie op te nemen mits de dienstverlening reeds minimaal twee jaar onafgebroken is uitgevoerd. De referentie betreft opdrachten die in de afgelopen drie jaren tot en met datum van Inschrijving zijn uitgevoerd.

Ten aanzien van deze geschiktheidseis merken wij op dat onze individuele registeraccountants deze kennis en ervaring met onderwijsorganisaties in het primair onderwijs ruimschoots bezitten, vanuit een recent verleden bij andere accountantskantoren. Ook binnen ons eigen accountantskantoor hebben wij ervaring met de controle van (primair) onderwijsorganisaties, maar deze opdrachten zijn vier jaar geleden afgerond.

Is het toegestaan dat wij opdrachten bij onderwijsinstellingen die wij tot vier jaar geleden hebben uitgevoerd als referentie opvoeren?

In aanvulling daarop zouden wij u ook een lijst van organisaties kunnen overleggen waar onze ervaren accountants die wij in het voorgestelde team opnemen in de afgelopen 10 jaar controle- en adviesdiensten aan (primair) onderwijsinstellingen hebben verricht. Kunt u ermee instemmen dat wij op deze wijze ook aan de referentie-eis kunnen voldoen?

Antwoord:

Het is toegestaan om opdrachten bij onderwijsinstellingen die tot vier jaar geleden zijn afgerond op te voeren als referentie. Aanbestedende dienst staat dit toe om, gezien de huidige marktsituatie, een toereikend mededingingsniveau te waarborgen.

Percelen: P1 Accountantsdiensten

Beantwoord op: 11 okt. 2024

Ref.nr.

7

Onderwerp:

Aanbestedingsdocument, H 2.4.2, p. 10

Vraag:

Bij de interim-controle is aangegeven dat de oordeelsvorming over de risicobeheersingssystemen en Governance onderdeel is van de controlewerkzaamheden. Wij zullen in het kader van de interim-controle kennis nemen van de belangrijke processen, en ook aandacht besteden aan de risicobeheersingssystemen en Governance. We rapporteren hierover in de managementletter, en in het kader van de natuurlijke adviesfunctie zullen wij hierover adviezen verstrekken. Wat wij niet doen, is het geven van een afzonderlijk accountantsoordeel over uw risicobeheersingssystemen en Governance.

Kunnen wij ‘Oordeelsvorming over de risicobeheersingssystemen en Governance’ interpreteren als het betrekken van de processen omtrent risicobeheersingssystemen en Governance in de interimcontrole, en het rapporteren daarover in de managementletter?

Antwoord:

Deze interpretatie is juist.

Perceelen: P1 Accountantsdiensten

Beantwoord op: 11 okt. 2024

Ref.nr.

8

Onderwerp:

Inkoopvoorwaarden/Arvodi

Vraag:

Artikel 4

Vraag om dit gehele artikel te schrappen. Het recht van opdrachtgever om accountants(controle) producten te mogen (goed)keuren staat haaks op de aard en doel van de accountantscontrole.

Artikel 6

Vraag om dit artikel te schrappen. De opdrachtgever kan hierdoor invloed uit oefenen op de samenstelling van het controleteam en dat kan een bedreiging opleveren van de onafhankelijkheid van de accountant.

Artikel 13

Vraag om aan artikel 13.1 als laatste zin toe te voegen:

“... of indien Opdrachtnemer of een medewerker van Opdrachtnemer voor zichzelf optreedt in een tucht-, civiele of strafprocedure waarbij de betreffende informatie van belang kan zijn.”

Artikel 20

Vraag om aan dit artikel toe te voegen.

“Tussen partijen af te spreken termijnen zijn streeftermijnen. Indien een partij voorziet dat een termijn zal worden overschreden, zal hij hiervan de andere partij op de hoogte stellen en daarbij aangeven welke maatregelen mogelijk zijn om alsnog binnen een termijn te kunnen nakomen dan wel nodig zijn om vertraging zoveel mogelijk te beperken.

Opdrachtgever zal zorgdragen dat opdrachtnemer op door opdrachtnemer aan te geven tijdstippen beschikt over alle documentatie die opdrachtnemer nodig heeft om de opdracht te kunnen afronden binnen de hiervoor geldende termijnen.”

Artikel 22.5

Vraag om de zinsnede: “...vermeerderd met de wettelijke rente over het betaalde bedrag vanaf de dag waarop dit is betaald...” te schrappen.

Het is niet redelijk om een bedrag dat ten tijde van de betaling terecht is betaald met terugwerkende kracht te verhogen met wettelijke rente als op grond van ontbinding moet worden terugbetaald. Wettelijke rente is dan alleen redelijk als het terug te betalen bedrag niet tijdig wordt terug betaald en dan te rekenen vanaf het moment dat redelijkerwijs had moeten zijn terugbetaald.

Artikel 24

Vraag om op te nemen in artikel 24.1:

“De intellectuele eigendomsrechten op door de opdrachtnemer vervaardigde accountantsproducten komen te allen tijde toe aan opdrachtnemer.”

Indien dit anders zou zijn, zou dit met zich brengen dat een opdrachtgever gerechtigd zou zijn om de verklaring of het rapport aan te passen. Vanuit de discipline van de accountant draagt deze de vaktechnische verantwoordelijkheid voor verklaringen en rapportages. Die verantwoordelijkheid kan enkel worden gedragen indien de intellectuele eigendomsrechten bij opdrachtnemer blijven rusten.

Antwoord:

"Artikel 4: komt te vervallen.

Artikel 6 wordt aangepast: Opdrachtgever wil te allen tijden vooraf op de hoogte worden gesteld van een eventuele vervanging. Het kwaliteitsniveau in het team moet bij vervanging te allen tijde gelijk blijven.

Artikel 13: wordt aangevuld met: “... of indien Opdrachtnemer of een medewerker van Opdrachtnemer voor zichzelf optreedt in een tucht-, civiele of strafprocedure waarbij de betreffende informatie van belang kan zijn.”

Artikel 20: wordt aangevuld met artikel 20.3: “Tussen partijen af te spreken termijnen zijn streeftermijnen. Indien een partij voorziet dat een termijn zal worden overschreden, zal hij hiervan de andere partij op de hoogte stellen en daarbij aangeven welke maatregelen mogelijk zijn om alsnog binnen een termijn te kunnen nakomen dan wel nodig zijn om vertraging zoveel mogelijk te beperken.

Artikel 22.5: de zinsnede “...vermeerderd met de wettelijke rente over het betaalde bedrag vanaf de dag waarop dit is betaald...” komt te vervallen.

Artikel 24.1: wordt aangepast in “De intellectuele eigendomsrechten op door de opdrachtnemer vervaardigde accountantsproducten komen te allen tijde toe aan opdrachtnemer.”

Percelen: P1 Accountantsdiensten

Beantwoord op: 11 okt. 2024

Ref.nr.

Onderwerp:

9 Beschrijvend Document

Vraag:

onderdeel 4.4.2

Aanvullende werkzaamheden:

Vraag of aan deze bepaling kan worden toegevoegd:

“Meerwerk dat dient te worden uitgevoerd vanwege wijzigingen van wet- en regelgeving tijdens de duur van de overeenkomst zal altijd bij wijze van nacalculatie door opdrachtnemer aan opdrachtgever in rekening mogen worden gebracht op basis van uren x tarief.

Meerwerk dat het gevolg is van toename van te beoordelen en/of controleren items en/of onderwerpen zoals bijvoorbeeld toename van te controleren subsidiëringen, documenten of versies van documenten, van activiteiten of van entiteiten, zullen door opdrachtnemer altijd bij wijze van nacalculatie aan opdrachtgever in rekening mogen worden gebracht op basis van uren x tarief.”

Antwoord:

"De bepaling wordt als volgt aangepast: “Meerwerk dat dient te worden uitgevoerd vanwege wijzigingen van wet- en regelgeving tijdens de duur van de overeenkomst zal altijd na voorafgaand aan het meerwerk verleende goedkeuring door Opdrachtgever bij wijze van nacalculatie door opdrachtnemer aan Opdrachtgever in rekening mogen worden gebracht op basis van uren x tarief.

Meerwerk dat het gevolg is van toename van te beoordelen en/of controleren items en/of onderwerpen zoals bijvoorbeeld toename van te controleren subsidiëringen, documenten of versies van documenten, van activiteiten of van entiteiten, zullen door opdrachtnemer altijd na voorafgaand aan het meerwerk verleende goedkeuring door Opdrachtgever bij wijze van nacalculatie aan Opdrachtgever in rekening mogen worden gebracht op basis van uren x tarief.”

Percelen: P1 Accountantsdiensten

Beantwoord op: 11 okt. 2024

Ref.nr. **Onderwerp:**
10 Diverse

Vraag:

1) Kunt u het accountantsverslag en de managementletter van de afgelopen twee jaar (2023 & 2022) beschikbaar maken?

2) Kunt u aangeven met wie en hoe vaak de managementletter wordt besproken alsmede het accountantsverslag

Antwoord:

Deze documenten mogen niet worden verstrekt. Ze kunnen op kantoor worden ingezien. Er mogen geen foto's of kopieën van worden gemaakt. PCBO verstrekt bij deze nota van inlichtingen wel een samenvatting van de belangrijkste bevindingen en aanbevelingen.

Percelen: P1 Accountantsdiensten

Beantwoord op: 11 okt. 2024

Ref.nr.

11

Onderwerp:

aanbestedingsdocument

Vraag:

1

In paragraaf 2.3 van het aanbestedingsdocument wordt de contractduur genoemd. Daarin staat dat de looptijd vier boekjaren betreft (2025 t/m 2029). Het tijdvak 2025 t/m 2029 beslaat 5 boekjaren. In de zin daaronder staat dat de raamovereenkomst loopt tot en met 2028. Wat is juist?

2

In paragraaf 2.3 wordt de opdrachtwaarde per jaar vermeld. Deze is substantieel hoger dan wat in de jaarrekening 2023 is vermeld (ook nog eens incl btw). Wat is de reden voor de hogere opdrachtwaarde?

Antwoord:

"1. Excuus. Dit moet 2028 zijn. De initiële looptijd betreft 4 boekjaren 2025 t/m 2028.

2. We verwachten nu een meer proactieve rol van de accountant hierdoor zijn er ook extra taken opgenomen in de werkzaamheden zoals beschreven in paragraaf 2.4 ten opzichte van de vorige opdracht. Door veranderende wet- en regelgeving zien we ook een tendens waarbij er steeds meer werkzaamheden moeten worden uitgevoerd door de accountant. Met de bedragen genoemd in deze aanbesteding anticiperen we daar vast op."

Percelen: P1 Accountantsdiensten

Beantwoord op: 11 okt. 2024

Ref.nr.

12

Onderwerp:

Prijzenblad

Vraag:

In het prijzenblad, op bladzijde 2 dient een specificatie te worden opgenomen van de te verrichten werkzaamheden. Is dit vormvrij? Op regel 6 van dit bestand staat "zoals beschreven in de aanbesteding". Waar wordt exact op gedoeld?

Antwoord:

De werkzaamheden zoals beschreven in paragraaf 2.4 van het Beschrijvend document.

Percelen: P1 Accountantsdiensten

Beantwoord op: 11 okt. 2024

Ref.nr.

13

Onderwerp:

Overeenkomst

Vraag:

1.

Vraag om aan artikel 1 toe te voegen:

"De opdracht zal worden uitgevoerd met inachtneming van de voor opdrachtnemer als accountantsorganisatie en de voor externe accountants als zodanig geldende wet- en (beroeps)regelgeving. Indien en voor zover bepalingen in de algemene voorwaarden daarmee strijdig of onverenigbaar zijn, prevaleert de geldende wet- en (beroeps)regelgeving".

2.

Wij willen na afloop van de initiële termijn in beginsel vrij zijn om te kunnen bepalen of en zo ja onder welke voorwaarden de overeenkomst wordt verlengd. De eenzijdige verlengingsoptie als bedoeld in artikel 2.3 en 2.4 past hierbij niet.

Vraag om aan in artikel 2.4 toe te voegen:

"Indien opdrachtgever heeft meegedeeld de overeenkomst te willen verlengen, dan zullen partijen hierover in onderhandeling treden en in overleg de condities dienen vast te stellen waaronder de overeenkomst wordt verlengd."

3.

3.3. De eerste indexering is pas mogelijk per 01.01.2027, ruim 2 jaar na heden .

Vraag om de eerste indexering te kunnen toe passen per 01.01.2026.

4.

3.5 Vraag of tussentijds gefactureerd kan worden naar gelang de voortgang van de werkzaamheden conform een tussen partijen nader vast te stellen staffel.

5.

Vraag om aan artikel 4 toe te voegen:

"Opdrachtgever zal op eerste verzoek van de opdrachtnemer tijdig, compleet en op de door opdrachtnemer gevraagde wijze, alle inlichtingen, documenten en overige gegevens verstrekken die naar oordeel van de opdrachtnemer nodig zijn om de overeenkomst naar behoren uit te voeren.

Vertragingen bij het uitvoeren van de overeenkomst die het gevolg zijn van

het door opdrachtgever niet op de door opdrachtnemer gevraagde wijze tijdig en compleet verstrekken van inlichtingen, documenten en overige gegevens, komen voor rekening en risico van opdrachtgever.

Opdrachtnemer is gerechtigd om ingeval opdrachtgever de door opdrachtnemer gevraagde inlichtingen, documenten en/of overige gegevens, niet tijdig, niet compleet en/of niet op de juiste wijze verstrekt, de extra tijd en/of kosten die de opdrachtnemer daardoor dient te besteden aan diens werkzaamheden bij wijze van nacalculatie door te belasten aan opdrachtgever.”

6.

Vraag om aan artikel 7. toe te voegen:

Opdrachtnemer heeft het recht om de overeenkomst tussentijds op te zeggen en/of diens werkzaamheden op te schorten indien de voor de hem als accountant geldende wet- en (beroeps)regelgeving de Opdrachtnemer daartoe nopen.

Antwoord:

"1. Artikel 1.1 wordt toegevoegd:

De opdracht zal worden uitgevoerd met inachtneming van de voor opdrachtnemer als accountantsorganisatie en de voor externe accountants als zodanig geldende wet- en (beroeps)regelgeving. Indien en voor zover bepalingen in de algemene voorwaarden daarmee strijdig of onverenigbaar zijn, prevaleert de geldende wet- en (beroeps)regelgeving.

2. Artikel 2.4 wordt toegevoegd: Indien opdrachtgever heeft medegedeeld de overeenkomst te willen verlengen, dan zullen partijen hierover in gesprek treden en in overleg de condities vast stellen (binnen de kaders van artikel 2.163 a-g van de Aanbestedingswet) waaronder de overeenkomst wordt verlengd.

3. Akkoord.

4. Zie antwoord vraag: 3.

5. Niet akkoord. Zie tevens antwoord op vraag 8 ten aanzien van artikel 20 inkoopvoorwaarden.

6. Artikel 7.3 wordt toegevoegd: Opdrachtnemer heeft het recht om de overeenkomst tussentijds op te zeggen en/of diens werkzaamheden op te schorten indien de voor de hem als accountant geldende wet- en (beroeps) regelgeving de Opdrachtnemer daartoe nopen."

Percelen: P1 Accountantsdiensten

Beantwoord op: 11 okt. 2024